

Egy vizsga margójára

NYILASI Tibor – VIGH András

A nappali és a levelező szakos hallgatók számára a 2014–15-ös tanév tavaszi félévében került sor a Krimináltechnika 1. tantárgy oktatására. A tematika és az oktatók ugyanazok voltak mindkét esetben, a nappalisok azonban jelentősen magasabb óraszámban hallgatták az ismereteket. Ennek ellenére a kollokviumi vizsga során a levelezős hallgatók sokkal jobban teljesítettek. Ez a jelenség számos kérdést vet fel – ezek megválaszolása érdekében szeretnénk kollégáinkkal is megosztani a tapasztaltakat.

Mi készítetett minket arra, hogy „tollat ragadjunk”, helyesebben üssük a billentyűket? *A megdöbbenés!* A Rendészettudományi Kar első évfolyamos hallgatói írásbeli kollokvium keretében adtak számot a Krimináltechnika 1. tantárgy keretében elsajátított ismereteikről. A félév során hat témakörre terjedt ki az oktatás, úgymint:

- bevezetés a kriminalisztikába és a krimináltechnikába,
- azonosításelmélet,
- kriminalisztikai fényképezés,
- a videotechnika kriminalisztikai alkalmazása,
- nyomtan és
- az emberi testrészek nyomai és daktiloszkópia.

Az írásbeli dolgozatok kijavítása során meglepő tapasztalatban volt részünk. Olyan fokú eltérések tükröződnek a nappali és a levelező munkarendes hallgatók eredményei között, amelyek továbbgondolkodásra készítettek bennünket.

Az akkreditált tematika szerint a 2014–15-ös tanév második, tavaszi félévében került sor a Krimináltechnika 1. elnevezésű tantárgy oktatására mindkét tagozat első évfolyama részére. A nappalis hallgatók a hat témakörrel

- hat előadáson 16,
- egy szemináriumon 2 és
- hét gyakorlat keretében 42,
- mindösszesen 60 órában ismerkedhettek.

A levelezős hallgatók esetében az oktatás öt előadás keretei között mindösszesen 20 elméleti órára korlátozódott, azaz se szemináriumi, se gyakorlati foglalkozások nem kaptak helyet a tantervben.

Az előadásokat ugyanazok az oktatók tartották meg mindkét tagozatnak. Mivel a powerpointos prezentációk diái alapvetően csak egy vázat adnak az elsajátítandó tananyagoknak, ezért a hallgatóknak az előadó által elmondottak alapján ki kell azokat egészíteniük. Általános tapasztalatként leszűrhető, hogy a nappali munkarendes hallgatók csak kismértékben voltak képesek kivonatolni az elhangzottak lényegét, azaz jegyeze-

telni, míg a levelező tagozatos hallgatóknak kevésbé okozott problémát értelmezni az előadó által elmondottakat. Ezt az állítást alátámasztja néhány elhagyott jegyzetfüzet és az ezekben található kivonatolt órai jegyzetek is.

A két szemináriumi óra az egyik legnehezebben elsajátítható elméleti tudás, az azonosításelmélet előadáson elhangzott anyagának elmélyítésére szolgál. Sajnos az oktató és a hallgató együtt gondolkodása, a korábban hallott ismeretek közös feldolgozása többnyire nem volt lehetséges, inkább az újbóli magyarázat, az elhangzottak kiegészítése került előtérbe a szemináriumon.

A krimináltechnika tárgya az elméleti alapvetéseken túl jelentős mértékben épül a gyakorlati ismeretekre, a technikai eszközök alkalmazásának lehetőségeire és módjaira. Ezért a nappalis hallgatók gyakorlati foglalkozásai az elméleti tananyag ismétlődő jellegű áttekintésén túl elsősorban a manuális feladatok végrehajtására koncentráltak. Minden foglalkozás csak akkor volt eredményesnek tekinthető, ha az ahhoz köthető gyakorlati feladatokat a hallgatók elvégezték, és ezeket bemutatták vagy határidőn belül leadták. A foglalkozások során az oktatók észlelték, hogy a hallgatók az elméleti „átmozgatásokat”, az előadások ismételt felidézését többségükben nem követik kellő figyelemmel, több foglalkozás után is alapvető hiányosságok tükröződtek tudásukban. Kiváló példa a leírtakra a kriminalisztikai fényképezési ismeretek elsajátításának menete. Mintegy harminc gyakorlati óra keretén belül volt lehetőségük a hallgatóknak ezen technikai eszközt és alkalmazási lehetőségeit megismerni, a fotófeladatokat elvégezni. Nyugodt szívvel elmondható, hogy a gyakorlatok során folyamatosan, újra és újra ismétlődtek a korábban már megbeszélés és feltárt elméleti problémák.

Mivel az előadásokhoz képest a gyakorlatok közvetlenebb kommunikációs lehetőséget biztosítanak az oktató és a hallgató között, számunkra ezen foglalkozások alatt – a kötöttebb formájú előadásokhoz képest – nagyobb mértékben volt észlelhető a hallgatók oldaláról az oktatott tananyag iránti érdektelenség, sőt nem túlzás azt állítani, hogy motiválatlanság. A szigorúan vett feladat-végrehajtás során többször találkozunk komolytalan hozzáállással, felelőtlenséggel. Úgy érezzük azonban, hogy a felsorolt negatívumok nagymértékben annak a tényezőnek tudhatók be, hogy a hatórák, kisebb egységekre széttagolható gyakorlati foglalkozásokra rendszerint a délutáni órákban, estig tartóan került sor. A hallgatókon a tanév előrehaladtával egyre inkább kiütköztek a fáradtság jelei, és ez fokozottan érzékelhető volt a mi oldalunkról nézve is.

A kollokvium típusú számonkérés a nagy létszám miatt csakis írásos formában volt kivitelezhető. Mivel sem a leadott témakörök, sem a kötelező irodalom tekintetében nem volt eltérés a két tagozat hallgatói között, az írásbeli dolgozatokban ugyanazokra a kérdésekre kellett válaszolniuk a vizsgázóknak. A dolgozatot négy kérdéstípusból állítottuk össze, igaz-hamis állításokra kellett helyesen válaszolni, főbb fogalmak alpontjait kellett felsorolni, definíciókat kellett a megfelelő szavakkal kiegészíteni, valamint a felsorolt válaszlehetőségekből a helyeseket kiválasztani.

A kollokviumi dolgozatok eredményei – számunkra teljesen váratlan módon – az óraszámok és az eredmények vonatkozásában fordított arányosságot mutattak a nappalis és a levelezős hallgatók körében, ezt szemlélteti az 1. táblázat is.

1. táblázat: A nappali és a levelező tagozatos hallgatók eredményeinek összevetése¹

	NAPPALI MUNKAREND						LEVELEZŐ MUNKAREND					
	A csoport 90 fő		B csoport 94 fő		A és B együtt 184 fő		A csoport 93 fő		B csoport 91 fő		A és B együtt 184 fő	
	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)
elégtelen	52	57,8	33	35,1	85	46,2	15	16,1	6	6,6	21	11,4
elégséges	26	28,9	32	34	58	31,5	27	29	14	15,4	41	22,2
közepes	11	12,2	27	28,7	38	20,6	24	25,8	41	45	65	35,3
jó	1	1,1	2	2,1	3	1,6	19	20,4	26	28,6	45	24,5
jeles	-	0	-	0	-	0	8	8,6	4	4,4	12	6,5
átlag:	1,56		1,97		1,77		2,76		3,08		2,92	
összátlag:	1,77						2,92					

A választ arra a kérdésre, hogy mivel magyarázható ez a lényeges teljesítménybeli különbség, minden bizonnyal hosszabb, feltáró jellegű kutatómunka adhatja meg. Anynyi azonban bizonyos, hogy a nappali tagozatos hallgatók év közben, azaz a szorgalmi időszakban olyan mértékű terhelésnek vannak kitéve, amely az elsajátítandó tananyag megtanulását csak a vizsgaidőszakban teszi lehetővé, és nem engedi meg az év közbeni folyamatos felkészülést. És pár nap alatt egy féléves tananyag nem sajátítható el kellő mélységben. Ezen túlmenően a levelező munkarendes hallgatók a hallott előadások anyagát jobban tudják kötni a már megszerzett gyakorlati ismereteikhez, mint nappalis társaik. Talán jobban átlátják a tananyag rendszerét, és a felkészülés során egységes eszközként képesek kezelni az elsajátítandó tananyagot.

További meglepetést okozott számunkra a dolgozatok javítása során, hogy a „bemagolandó” szakanyag területén is kimagaslóan jobb teljesítményt nyújtottak a levelezős hallgatók, mint a nappalisok. Az oktatás területén megszerzett többéves tapasztalataink alapján ennek ellenkezőjére számítottunk, mivel általában a levelezős képzésben részt vevők elsősorban a területen megszerzett szakmai ismereteikre támaszkodnak a vizsgák során, és szűken mérik a tanulásra fordított időt, míg a nappalis hallgatók inkább az elméleti ismeretek, a „definíciók és felsorolások” elsajátításában nyújtanak jobb teljesítményt. A dolgozat azonban teljességgel rációfolt várakozásunkra.

A dolgozattal kapcsolatos gondolatainkat azért vetettük papírra, mert úgy érezzük, ez a jelenség egy olyan kérdést hozott felszínre, amely mindenképp megválaszolásra érdemes. Ehhez azonban az ismeretek szélesebb skálájára, több szakterületen dolgozó kolléga együttes feltáró munkájára van szükség.

¹ Forrás: saját szerkesztés

2. táblázat: A javítóvizsga eredményeinek összevetése a nappali és a levelező tagozatos hallgatók körében²

	NAPPALI MUNKAREND						LEVELEZŐ MUNKAREND					
	A csoport 39 fő		B csoport 53 fő		A és B együtt 92 fő		A csoport 18 fő		B csoport 17 fő		A és B együtt 35 fő	
	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)	(fő)	(%)
elégtelen	12	30,7	3	5,6	15	16,3	-	0	-	0	-	0
elégséges	12	30,7	5	9,4	17	18,4	10	55,6	2	11,8	12	34,2
közepes	14	35,9	20	37,7	34	36,9	6	33,3	3	17,6	9	25,7
jó	1	2,6	23	43,4	24	26,1	1	5,6	12	70,6	13	37,1
jeles	-	0	2	3,8	2	2,2	1	5,6	-	0	1	2,9
átlag:	2,1		3,3		2,79		2,61		3,59		3,08	
összátlag:	2,79						3,08					

Azonnal szemet szúr a javítóvizsga eredményeinek láttán, hogy a levelező tagozaton nem volt bukás, míg a nappalis hallgatók közül 15 vizsgázónak nem sikerült a minimális szint elérése sem. A második javítóvizsgán négy hallgató bukott meg, számukra a tanszéknek ismételt kurzust kell kiírnia, és egy félév múlva ismételten vizsgáznuk kell. Ez az eredmény, illetve eredménytelenség csak megerősíti a korábban felvetett gondolatokat, és arra ösztönöz minket, hogy alaposan át- és továbbgondoljuk a lehetséges magyarázatokat és okokat.

SUMMARY

Questions of a Test

NYILASI Tibor – VIGH András

Both full-time and correspondence students attended the course “Criminal Techniques 1” in the spring of 2015. The syllabus and the teachers were the same; however, full-time students had much more lessons. Still, correspondence students took more successful exams. This fact raises questions which need to be discussed.

² Forrás: saját szerkesztés